

ЦЕРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

НАУЧНО
РЕЛИГИОЗНО-ПРАВСТВЕННО СПИСОУВАНЕ.

„созижду церковь мою, и врата ада не одолѣють ей“ (Мат. 16; 18).

„Церковенъ вѣстникъ“
ИЗЛИЗА ВСѢКИ МЪСЕЦЪ

Годишна цѣна:

Въ България	4 лева
За ученици и войници	3 „
„ Странство	5 „

Винаги прѣдплатени.

Всичко

що се отнася до списанието се испраща до администрацията му въ г. Пловдивъ. Неплатени писма не се приематъ.

Отъ редакцията

Съ този брой и списанието ни навършва първото си полугодие. Смѣемъ да кажемъ, че изпълнихме задълженията си къмъ нашитѣ читатели; ала една голѣма частъ отъ тѣхъ ни си изпълниха задълженията и обѣщанията спрямо насъ, които сж ни дали кое устно, кое писмено — голѣма частъ отъ тѣхъ не сж ни исплатили. Като констатираме тази печална черта у нашитѣ четци — да четжтъ, а пъкъ да не плащатъ — ний най-настойтелно ги молимъ, ако тѣ дѣйствително иматъ присърдце успѣхътъ на себѣ си и на Св. Церква да ни внесжтъ абонамента си. Нѣма нужда да имъ напояваме колко много ще ни улеснятъ съ това, защото всѣки добръ знае колко цѣнни сж абонаментитѣ за едно списание, което расчита само на тѣхъ и на частни пожертвувания, ако таквизъ би се указали, а никакъ не на нѣкакви си тайни фондове. При това считаме за потрѣбно да обадимъ на нашитѣ абонати, че ниската цѣна (4 лева) на списанието не ни позволява да повѣриваме събиранieto абонаментитѣ отъ агенти, а да си испращатъ сами абонаментитѣ въ редакцията; затова, който отъ почитаемитѣ ни абонати желае да получава списанието ни, нека благоволи и ни прѣдплати за цѣлата година, защото иначе списанието му ще бжде спрѣно. Ний сме заставени да вземемъ тая мѣрка, защото иначе не се излиза на глава. Като взематъ подъ внимание условията

при които работимъ, важноста на дѣлото, съ което ся занимаваме, положението, въ което ся намервами, ний напълно сме увѣрени, че почитаемитѣ наши абонати и въобще христиани тѣ ни ще да бжджтънисходителни като ни подкрѣпятъ въ тѣжката но важна задача.

Тѣзи, които не ни удостоитѣ съ отговоръ ще да ги считаме за абонати.

Къмъ моитѣ во христѣ братия священници.

Возлюбленни о Господѣ братия и служители!

Извѣстно ви е, че Словото Божие за душата е насъщна храна, както хлѣбътъ за тѣлото. Извѣстно ви е, че когато Нанийтъ Спасителъ испращаше своитѣ ученици на проповѣдь заповѣда имъ прѣди всичко да проповѣдватъ Словото Божие и да учатъ хората да пазятъ всичко което Той заповѣдалъ. Извѣстни ви сж думитѣ на Св. Апостола Павла: *Горѣ мне още не благоговѣваю.* Извѣстно ви е, че Св. Апостоли, тѣхнитѣ приемници и всички иерарси, служители и „строители на Божиитѣ Тайни“ чрѣзъ благоговѣстванието привѣдоха при Христа невѣрующитѣ и ги кръщавахъ, и че съ Словото Божие дѣйствувахъ постоянно на вѣрующитѣ; като всаждаха въ сърдцата имъ спасителнитѣ начала на Св. ни вѣра. Извѣстно ви е нашето високо звание и Св. длъжности, които носимъ на себѣ си, като служители на църквата Христова. Извѣстно ви е, че намъ сж вверени душитѣ на вѣрующитѣ и

за всѣка изгубена душа ще има да отговаряме на Оня Свѣтъ прѣдъ Великия Пастирь, че намъ принадлежи длъжността да „*потърсиме изгубената, да възвремъ заблуждающата се, да повдигнемъ падналата, да обвържемъ строшената, да изцѣримъ болната*“ (Иев. 34). Извѣстно ни е такожде и религиозно-нравственото състояние на нашето паство. неговитѣ недостатъци, наклонности и грѣшки, които не сѣ съгласно съ Св. Писание и които ние сме длъжни да искорениме. Голѣма е нашата отговорност, любовни о Христѣ братии, и прѣдъ Бога и прѣдъ чедовѣчеството; но още по-голѣма ще бѣде, ако не се погрижемъ и направимъ за паството си онова, което е въ нашитѣ рѣцѣ. Първото, което си изисква отъ насъ е да бѣдемъ свѣтлина на хората и солъ на земята. Ние трѣбва да държимъ високо свѣтилникътъ Христовъ,— да проповѣдваме и исповѣдваме Христа, да научимъ всичкието свое паство на християнскитѣ истини и тѣхни длъжности, като християни, да прислѣдваме злото, да опозонираме на съвѣршенното. Трѣбва да поучаваме постоянно паството си; „Словото Божие трѣбва да се лѣе богато“ изъ устата на духовний пастирь винаги и съ „врѣме и безъ врѣме, той трѣбва да научи, да настои, да изобличи съ всѣко търпение и кротость, като знае, че всѣко писание богодуховенно и полезно естъ ко учению, къ обличению, къ пазиданію: да совершентъ будеть Божий чедовѣкъ, на всякое дѣло благое уготованъ.“ (Тим. 3 : 17).

Словото Божие, Св. Писание е обширно и богато и колкото повече се чете и проповѣдва, толкова повече чедовѣкъ става искусентъ въ него и подражателъ. Разнообразнитѣ страни на чедовѣческата природа, наклонности, страсти, добродѣтели,—всичко тукъ е обгърнато богато и богато. Вѣчно чедовѣчеството има да черпи отъ този Божественъ источникъ за своята вѣра и надѣжда и за своитѣ желанія, мисли и дѣйствия. Въ рѣката на церковнѣ пастирь, Словото Божие е най-силното орѣжие противъ грѣховнитѣ наклонности, пороцитѣ и страститѣ. Съ него Церквата ся е борила и бори и е побѣждавала и побѣждава, и то е по-силно отъ обикновенното орѣжие: то е обоюдоостро, което троши и най-силнитѣ твърдини. Въоружентъ съ него, духовниятъ пастирь ще бѣде вѣрентъ стражъ на Сионтъ и добръ духовентъ Отецъ на своитѣ духовни чада къмъ спасението.

Съ цѣлъ да споспѣшествувамъ и азъ на Благоговѣйнитѣ Священници въ отечеството ни, прѣдприехъ да печатмъ, както ви е извѣстно, ежемѣсечно подъ надсловъ: религиозно-

нравственое списание „Церковентъ вѣстникъ“ съ най-обширна програма. Дали бѣше нужно това подобно списание за нашето священство, —това оставиме на разсуждение, който познава състоянието на священството и народа ни; а да ли отговорихме поне отъ части на програмата си, — и това оставаме на безпристрастнитѣ критици.

Насърчентъ отъ Негово Блаженство Българскій Екзархъ Г. Г-на Иосифа, отъ Св. Синодъ и отъ много мѣста изъ отечеството ни и отъ Македонии, които ни изразиха своята душевна радостъ, насърчиха ме, казвамъ, още повече къмъ този не по-силенъ трудъ съ своето усердие да приематъ списанието, да го прочитатъ и се назидаватъ; но нуждитѣ, трудоветѣ и припятствията, които посрѣщаме въ издаванието на списанието, материалнитѣ жертви, които не пощадохме да харчимъ за шестъ броя отъ скромната равна съ насъ заплата, ме каратъ въ отчаяние. Изобилнитѣ насърчения ме каратъ да продължавамъ дѣлото и съ волята и помощта Божия па дѣвамъ се да бѣда редовентъ и точентъ; но едно само ще моля моитѣ во христѣ братии и сослужители всички еднакво да бѣдѣтъ ревностни да го приематъ и прочитатъ и да го прѣпорѣчатъ на своето христолоубиво паство да го получаватъ и тѣ, като гледатъ да ги отвикнуватъ отъ кръчмата, да ги свѣтватъ да ходятъ редовно въ церква, да присѣствуватъ на Св. Литургия, да слушатъ Словото Божие, да го четѣтъ и изпълняватъ. По този начинъ при благодатъта Божия, ние ще можемъ да достигнемъ доста нѣщо и отговоримъ на своето високо звание по-достойно; нека всѣки, който обича доброто на церквата, вѣрата, народното си морално развитие, да ся запише и запиши за абонатъ или да подари на пѣкое учреждение отъ списанието ни.

Имената на Поч. абонати заедно съ прѣдплатившата се сума, нека ми сѣ испрати най-късно до 1-й Августъ н. г.

Увѣрентъ въ любовъта, която има нашето священство къмъ Церквата, народа и своето частно самоусъвършенствување, надѣвамъ се, че ще сѣ запишатъ и събератъ по нѣкой другъ абонатъ. Богъ да ни рѣководи и подкрѣпява въ предприятието! Аминъ.

Християнската церква въ първитѣ вѣкове.

„*Азъ избрахъ ви отъ мира, сега риди невидитъ васъ миръ.*“ — Това каза Господъ Нашъ Иисусъ Христосъ на ученицитѣ си, когато ся разговаряше съ тѣхъ послѣднитѣ пѣтъ прѣди

страданията си. И думитъ му си изпълнихъ. Християнитъ сж страдали твърдъ много въ първитъ вѣкове послѣ Христа: защото всѣкой мислене, че е угодно Богу, когато се убивахъ. Но при всичко това, Християнството пакъ си распространяваше по свѣтътъ и най-напрѣдъ си утвърди въ Римското царство, което ся именуваше въ онуй вѣкъ: *вселенна*, споредъ както казва и Евангелистъ Лука: *Инде повеление отъ Кесаря Августа, написати вси вселеннуу.*

Християнитъ бѣха въ първитъ три вѣка въ свѣтътъ онова, което е душата въ тѣлото. Християнитъ сж съществували въ четвъртий вѣкъ почти по всичкитъ страни въ Римското царство и двадѣсятата часть отъ тогавашния народъ сж били християни. Но при толкози гонения, които сж правяхъ противъ Християнитъ, пакъ не можахъ да успѣятъ за да не стане Християнската вѣра господствующа на цѣль свѣтъ.

А защо сж гонили Християнитъ?

Първо и първо затова, защото Римскитъ закони сж били противни на всѣка нова вѣра. Римското правителство е строго забрапявало, за да си не клане никой на чужди богове: по всѣки да си държи и почита вѣрата. На всѣки Римлянитъ първата длъжностъ е била: да изпълнява обрядитъ на вѣрата си, а на страннитъ, да си почитатъ боговетъ, споредъ както сж запомнили отъ прѣдѣдитъ си. А да си въведе нѣкоя нова вѣра, това е било съвѣтъ противно на Римскии законъ, защото Римлянитъ мислили, че ако единъ народъ който си държи вѣрата и изпълнява обрядитъ ѝ, той бива щастливъ и богатъ. Ако би да си появи нѣкоя, който да иска да въведе нѣкоя нова вѣра въ Римската територия, той безъ друго трѣбваше да си убие.

Отъ начало, Християнството като ново, не бѣше въ никой народъ добро вкорепено, затова трѣбваше да си утвърди не въ този или онзи народъ, нъ въ цѣль свѣтъ. И тъй, като не е било наредено Богослужение, а пожеже е привличало много членове отъ Римлянитъ, то бѣше винаги гонено отъ тѣхъ.

Ония отъ язичницитъ, които не приемахъ християнската вѣра, щомъ чухъ отъ нѣкого да ги убѣждава или да прѣдума върху Християнството, тутакси го прѣдавахъ на правителството и приемаше твърдъ голъмо наказание. А сжщо и ония бивахъ наказвани, които сж си кръстили и приели християнската вѣра.

Другата причина, гдѣто гонехъ Римлянитъ Християнитъ бѣше бързото распространение на Християнството; и Римлянитъ като ви-

дѣхъ това, помислихъ, че тази вѣра т. е. Християнството е безбожие или грубо суевѣрие. (Слѣди)

Най-новитъ пессимистически теории и тѣхната несъстоятелность.

(Прѣвежда Хр. Георгиевъ)

Всѣки день се чуватъ оплаквания, че физическитъ бѣдетни растѣли и се умножаваха, че природата не била тъй щедра съ своитъ произведения, както въ прѣдишнитъ вѣмена, и че за напрѣдъ, въ едно не далечно бъдеще, тѣзи произведения щѣли да намалѣжатъ до минимумъ; когато пъкъ отъ друга страна човѣческитъ сили отпаднали, а болѣситъ повече и повече се увеличавали. На това може да се отговори че, ако се забѣлѣжава намаление въ естественитъ произведения, то увеличаватъ се искусствешнитъ; тази часть земя, която въ прѣдишнитъ вѣмена едва е прѣхранвала единъ чергаринъ, единъ звѣроловъ, днесъ дава срѣдства за поминъкъ на цѣла земеделческа община. Наистинна, и въ днешно вѣме става гладъ, нъ той даже е прѣдстанѣлъ да бѣде „бичъ“ на цѣли страни и народи, а е станѣлъ мѣстно и случайно явление. При съвременнитъ бързи съобщения той (гладътъ) твърдъ лѣсно може да се отстрани и никакъ не може да се сравни напр. съ периодическото гладуване на дивацитъ.

Ако би, спорѣдъ законътъ на Малтуса, земнитъ произведения се увеличаватъ само въ аритметическа прогресия, а употреблението имъ върви въ геометрическа, — слѣдователно, човѣка за въ бъдеще грози гладна смъртъ. — то защо да се испуца изъ прѣдъ видъ това обстоятелство, че благодарение на прогресътъ на науката, може да стане и тъй, че сегашната аритметическа прогресия въ увеличаванието земнитъ произведения може да се измѣни въ геометрическа. При това не трѣбва да се забравя и туй, че природата всѣкога запазва равновѣсие между прихода и расхода — напр., цивилизованиитъ народи се размножаватъ не спорѣдъ закона на Малтуса, — И слѣдователно, отъ самий човѣкъ зависи да поддържа хармонията въ природнитъ сили, а не да ги нарушава, за което природата се възмущава и наказва нарушителя съ катастрофи. Наистина, болѣситъ се увеличаватъ, нъ и медицината се усъвършенствува, а благодарение на цивилизацията и сравнително, добритъ хигиенически условия въ живота на съвременний

човѣкъ. срѣдната продължителност на живота малко пораста. Да прѣдположимъ, че човѣчеството се намалява и — тъй да се каже — се истънчава, така че ний се очудваме на физическата сила на срѣдновековний рицаръ, облѣченъ въ желѣзна брони и припасанъ съ исполинска сабля; нъ нимѣ трѣбва да се дава прѣимущество на физическата сила? Съврѣменний човѣкъ при своята физическа слабостъ властвува надъ цѣлата природа, както никогашъ въ древностъ не би могълъ да направи това. Въобще достоинството на човѣка се опрѣдѣля отъ енергията му, а не отъ физическата му, малко подвижна, масивностъ. Да допуснемъ, че съврѣменний човѣкъ е изнемогелъ, станалъ физически слабъ сравнително съ староврѣменнитѣ великани. Нъ нимѣ можемъ да сравняваме кишицата дѣятелностъ на съврѣменнитѣ цивилизовани народи съ умственната заспалостъ на блаженното „старо врѣме?“ Съврѣменний човѣкъ, наистина, се чуди, като разглежда въ музеитѣ тѣжкото въоръжение на хората отъ прѣмицалитѣ вѣкове; нъ за това пѣкъ тѣжкитѣ прѣсти на найновитѣ хора възпроизвеждатъ най-чуднитѣ музикални звукове, звукове съвсѣмъ неизвѣстни въ древностъ. Развитieto на музиканта у повитѣ народи указва на голѣмата нежностъ, истънченостъ и — може би слабостъта въ организацията имъ сравнително съ старитѣ народи.

Шопенгауеръ не вижда нищо друго, освѣнъ прогресъ въ злото, като памира потвърждение за това не само въ количеството на прѣстѣпленията, които се увеличаватъ съ развитieto на цивилизацията, нъ и въ тѣхното качество и, тъй да се каже, въ тѣхното „своего рода“ усъвършенствование. Нъ искусството, или-ако можемъ тъй да се изразимъ — майсторството въ изпълнение прѣстѣпленияето, по нашето мнѣние, доказва прогресивностъта на „злото,“ както прогресира и „доброто.“ Ако статистиката ни показва, че прѣстѣпленията се увеличаватъ, то туй, съ най голѣма вѣроятностъ, може да се обясни съ това, че съврѣменното общество е оградено съ повече съвършенни закони и притежава по-голѣмо число способи за откривания прѣстѣпленията. Наистина, увеличава се числото на затворитѣ (тюрмитѣ), нъ безъ да говоримъ за оправдание на туй печално явление, можемъ въ даденый случай, да се утѣшимъ съ думитѣ на Лейбница, който казва: „кжцитѣ сж бескрайно повече отъ тюрмитѣ“. Посочва се още и на това че „хубавата старина“ се е славилъ съ своето добродушие, което никакъ не можѣло да

се сравни съ днешната егоистическа закоравялостъ. На това може да се забѣлѣжи, че да се докаже съ факти „хубавото старо врѣме“ е възможно, нъ трѣбва да се гледа — какви факти ще се избиратъ за доказателство. Съ не по-малка основателностъ, на основание на това „хубаво старо врѣме“ може да се говори за господствуващитѣ напредъ : груби нрави, юмручното право, жестокостъта, съвѣрието и фанатизмътъ (Рицаритѣ — разбойници, инквизицията и пр.) безъ да говоримъ за непрѣкъснатитѣ почти и истрѣбителни войни, прѣдизвикани не отъ необходимостъ, — а всичко туй едвали ще се съгласи съ прѣхваленото добродушие на старитѣ! Нъ какво да се каже за гостоприемството на старитѣ поколения?

(Слѣдва).

Общи свѣдения за Библията.

I

За Божественното Откровение изобщо.

За угождение Богу и за спасение на душата си човѣкъ сж потрѣбни: *вѣри и добри дѣла*. „Безъ вѣри не е възможно да се угоди Богу“ казва св Апостолъ Павелъ (Евр. 11. 6); Нъ „както тѣлото безъ души е мъртво, така и вѣрота безъ добри дѣла е мъртва“ казва Ап. Иаковъ (Иак. 2. 26) Да вѣрваме въ Бога ще рѣче, да имаме жива увѣренностъ въ Неговото битие, въ неговитѣ свойства и въ Неговитѣ дѣйствия: а да вършимъ добри дѣла, значи да постанваме въ своитѣ отношения къмъ себе си, къмъ ближнитѣ си и къмъ Самаго Бога, съгласно съ волята Божия. Туй, което ни е нужно да знаемъ за Бога и за неговитѣ дѣйствия (вѣроучителнитѣ истини), а така сжщо и за неговата воля (правоучителнитѣ истини), отчасти е вложено у самитѣ насъ отъ Нашия Творецъ, при създаването ни, въ гласътъ на „свѣстьта“ (римл. 2, 14 и 15), въ „разумътъ“ (римл. 1, 19; Дѣян. 7, 26 — 28), а отчасти можемъ да го постигнемъ чрѣзъ разглежданieto на видимата природа (римл. 1, 20; Пс. 18, 1; и др.)

Нъ едното и другото познание е несъвършено и недостатъчно: Защото „Кой отъ човѣцитѣ знае човѣческитѣ нѣща, освѣнъ духътъ на човѣка, който е въ него? Тѣй сжщо и Божитѣ нѣща никой не знае, освѣнъ Духътъ Божий“ (I кор. 2, 11). Богъ е безмѣренъ въ своитѣ съвършенства, а човѣкъ не само че е ограниченъ въ своитѣ сили и способности, нъ е

поврѣденъ вслѣдствие на грѣхътъ; отъ тукъ става най-ясно, че много отъ истинитѣ за спасението чловѣкъ самъ — съ собственитѣ си сили, не е можалъ и не може да ги постигне, макаръ и да може ги усвои, ако му бждатъ дадени отъ страна — отъ другото. Тѣзи истини трѣбвало да бждатъ открити на чловѣка отъ Самаго Всевѣдующаго и Прѣмъдраго Бога, та по такъвъ начинъ да се приематъ отъ човѣка съ твърда вѣра, като несъмненни истини. Ако тѣзи истини би били открити отъ разума на човѣка, безъ всѣкакво участие на висшата — Божественната — сила, тѣ не би могли да иматъ за насъ общо задължително значение. Нѣ Богъ е не само Прѣмъдъръ и Всевѣдущъ, а е Всемогущъ и Всеблагъ; затова Той не само е можалъ да ни открие необходимитѣ за нашето спасение истини, нѣ дѣйствително ни ги е открилъ.

Тѣзи, отъ Самаго Бога открити на чловѣцитѣ и необходими за нашето спасение, истини, се наричатъ *Божественно откровение*.

Божественното Откровение е необходимо за всичкитѣ чловѣци: безъ него не може никой нито правилно да вѣрва въ Бога, нито достойно да Го почита.

За това Богъ е далъ откровението си за всичкитѣ чловѣци; нѣ, поради грѣховната си нечистота и душевна и тѣлесна немощъ, не всичкитѣ чловѣци били способни непосредствено да приематъ откровението отъ Бога. „Въ нечистата душа не ще влѣзе прѣмъдростъ“ казва Соломонъ. „и само чистосърдечнитѣ ще видятъ Бога“, казва Спасителя нашъ Исусъ Христосъ (Матей гл. 5. ст. 8). И наистина, Първитѣ чловѣци до Грѣхопаданието съ голѣма радостъ слушали гласѣтъ на Господа, а слѣдъ съгрѣшаванieto, Адамъ и Ева, като чули Божий гласъ, се скрили отъ Неговото лице. (Бит. 3. 8). Когато Божий гласъ се раздаде надъ Синайската гора въ петдесетий день слѣдъ излизанието на Евреитѣ изъ Египетъ, Еврѣйскій Народъ помолилъ Мойсея да се качи на гората за да говори съ Бога; защото се страхувалъ отъ страшнитѣ Му словеса, страхували се да не измрѣтъ (Исх. 19)

Когато прѣдъ страданията на Исуса Христа се раздаде отъ Небето гласѣтъ на Бога Отца: „*Прославихъ и пакъ прославлю*“. Едни отъ чловѣцитѣ, които чухъ този гласъ, казваха: „*гръмъ е*“, а други говорѣха: „*Ангелъ Господенъ му продума*“ (Иоана 12, 28 — 30; ср. Дѣян. 22, 7 — 9 и др). За това именно и Богъ е употрѣблявалъ особни прѣвозвѣстници за Своето Откровение, които би го прѣдали на

всички, желающи да го приематъ.

Така, Богъ е открилъ волята си на Адама (Битие 1, 28 — 30; 2, 16), на Ноя (Битие 6, 13 — 27; 7, 1. и др), на Авраама (Бит. 12, 1 — 4; 15, 1 — 5; 17, 18 и др), на Исаака, Иакова, Мойсея, Исусъ Навина, на Самуила и пр. Пророци. Нѣ най пълно и най съвършено Божие Откровение на земята е донесълъ въплотенний Синъ Божий, Господъ Нашъ Исусъ Христосъ и Го е распространилъ по цѣла вселенна чрѣзъ своитѣ ученици и Апостоли, както за това свидѣтелствуватъ книгитѣ на Св. Писание. Ето какво казва върху туй Св. Апостолъ Павелъ: „*Богъ, който много пакти и по много начини говори чрѣзъ пророцитѣ въ старо врѣме на нашитѣ Отци, въ тѣзи послѣдни дни говори намъ чрѣзъ Сина, когото постави на слѣдникъ на всичко, чрѣзъ когото и свѣтътъ сътвори*“. (Евр. 1. 1) А Св. Апостолъ Петъръ казва: „*На пророцитѣ се откри, че не за тѣзъ, нѣ за насъ служѣж тѣ това, което сега се извѣсти възвѣстити чрѣзъ тѣзи, които ви проповѣдважъ благовѣстието съ Души Свѣтаго, проведено отъ небесата* (I Петр. 1, 12)

Твърдѣ разнообразни сж били начинитѣ, по които Богъ е съобщавалъ на чловѣцитѣ своето откровение. По нѣкога Богъ е говорилъ чрѣзъ тръбенъ гласъ, грѣмъ и трѣсъкъ (Исх. 19. 16), Ту се е явявалъ, като гласъ отъ Небето (Числъ 12. 6 — 8; Исх. 32. 1) Иоана 12, 7 — 9), ту депѣ, ту пощѣ, ту на нѣтъ — въ привидѣния (Бит. 15. 1; Исх. 13. 1; Евр. 1. 1), ту на сънѣ (Битие 20, 3; 28. 12; 31. 5 ср 20. 1 и ми. др.). Ту се е явявалъ самъ лично, ту е говорилъ чрѣзъ Ангелитѣ. По нѣкога Богъ е употрѣблявалъ за това символически дѣйствия и прѣдмѣти.

Нѣ колкото и разнообразни и за насъ по ежществото си непостижими и да сж тѣзи външни способности за възприемане Божественното Откровение чрѣзъ Пророцитѣ и Апостолитѣ, само едно е не съмнено, че тѣхъ не трѣбва да приравняваме съ това, което знаемъ за язическитѣ жреци и Оракули. Нѣкои отъ тѣзи послѣднитѣ сж се мжчали да отгадажтъ бждѣцето, нѣ това тѣ правили по искусствени начини, често пакти даже, чрѣзъ наркотически възбуждания, находищецъ се въ безсъзнателно състояние, а затова и прѣдеказванията имъ сж се състояли въ несвързани, безсмислени фрази; когато пакъ Пророцитѣ и Апостолитѣ, находящи се въ особенно-възбудително, духовно състояние, ясно сж виждали, съзнавали своето положение, строго и точно различавали съобщаванитѣ имъ слова Божии отъ

мислитъ си и къмъ откриваемитъ имъ се истини сж се отнасяли свободно, по нѣкогажъ сж искали отъ Бога разяснение на откритото, или даже сж възражявали на Бога. За състоянието на Божественното вдѣхновение, въ което се намирали Пророцитъ и Апостолитъ, които получавали Божественното откровение, тѣй казва Ап. Петъръ: „*О немже спасении взицаша и испиташи пророци, иже о вашей благодати прорекоша, испитанце въ кое врѣме явяше въ нияъ Духъ Христовъ и пр.* (1 Петр. 1, 10. 11); още: „*Защото никога не е идвало пророчество отъ чловчиската воля, нз отъ Духа Светаго движими говорихъ светитѣ Божи чловци*“ (2 Петр. 1. 21).

(Слѣдва)

Черквата и училището.

Послѣ едно дълговѣковно мрътвило прѣнж се искра на съзнание, лжча на свѣтлина, на свѣстяване. Тая искра, тая лжча излѣзих изъ скромната келийка на мѣнастирия, на единъ монахъ. Друга лжча, друга искра, послѣдвала първата, бѣ прѣснжта отъ другъ скромнѣ черковенъ служителъ; третя искра, третя лжча, много по-силна се прѣснж и раздухнж отъ третий черковенъ служителъ. Слѣдъ тия лжчи и искри послѣдвахъ йоще единъ тѣнѣкъ спонъ отъ подобни искри и лжчи — едни отъ черковни служители, а други отъ училищни служители. Всичкитѣ тия лжчи, всичкитѣ тия искри бѣхъ събрани въ едно, отъ тѣхъ направено бѣ, накладено едно малко огнище, едвамъ съзирано прѣзъ тъмната, гжета мжгла, но отъ което забухтѣ огньтъ на нашето национално свѣстяване, на нашето съзнание, на нашето възраждане. Лицето, което събра тия распрѣснжти искри, което стѣкнж отъ тѣхъ малкия огнь — бѣ пакъ скромнѣ монахъ, който по-послѣ получи името: „*патриархъ на българскитѣ педигози.*“ И тѣй, първитѣ у насъ сѣнчи на просвѣщението, на напрѣдъка, на науката бѣхъ черковни служители, излѣзихли изъ скромнитѣ мѣнастирски килийки. Тука, въ тия врѣмена, виждами черковата, като сестра на училището, даде му първата си сестринско-майчинска захрана и стѣпи съ него въ животъ. Въ тоя свой животъ, въ борбата за тоя животъ тѣ нѣмахъ другъ наслонъ, освѣнтъ свойтѣ слаби сили — хванжти ржка подъ ржка. И, слабични, немощни, тѣ извършихъ онуй велико, онуй свѣтло събитие, което носи название „нашето възраждане“ и което ще краси вѣчно страницитѣ на нашата нова история. Въ

борбата срѣщу мракобѣсието, тъмнината и чуждата черковна властъ, нашата черква сдружена съ училището, бори се юнашки, самоотвержено и побѣди.

Черквата поддържаше училището, а училището слугуваше на черквата и поддържаше благолѣпието и, обаянието й прѣдъ народа — и двѣтѣ тѣзи наврѣдъ прѣскахъ съзнание, просвѣщение. Това единство между черковата и училището, тия братски и сестрински връзки между тия два лоста на нашето умствено развитие бѣхъ главната подпорка на нашия народъ въ неговата борба. Священникътъ, като прѣдсѣдатель на училищното настоятелство, е заццищавалъ и подпомагалъ учителя, а учителътъ, отъ своя страна съ своитѣ пѣвци — ученици, съ своето пѣние въ черква и съ своитѣ проповѣди и поучения въ черква е поддържалъ благолѣпието на черковата, утвърдявалъ е народа въ неговата борба и уякчавалъ е връзкитѣ мѣжду народа и народната му черква и нейнитѣ дѣатели.

Това бѣше и трая до освобождението, а и послѣ нѣкое врѣме слѣдъ освобождението. Отъ скоро врѣме обаче се съглежда, че това единство между черквата и училището се расклаца, раскѣсва. Подъ влиянието на новото, неразбирано йоще добрѣ, времѣ; подъ влиянието на новитѣ, йоще тъмни и мжгливи за насъ, понятия духнжлъ е вѣтръ, който расклатва това единство; завладѣло е мнѣние, че училището трѣбва да бжде отдѣлено отъ черковата. Насъ не ни очудва, че това го иска нашата младежъ, че това тя подобрява и проповѣдва; въ това прѣходно врѣме, когато ний нѣмаме наше нѣщо закрѣпнжло и когато се намираме подъ вихроветѣ на чуждитѣ мисли, това явление е повече отъ възможено. Туиъ което ни чуди, туиъ което ни кара да се замислимъ за нашето и така неусигурено бжджще, е, че людѣето, които сж повикани да граджтъ зданието на нашето бжджще национално единство, зданието на нашия бжджщъ положителенъ напрѣдъкъ — казвамъ, тия людие гледатъ на това раздѣление съ едно необяснимо хладнокрѣвие. Отъ всичкитѣ, вай-много Министерството на Народното Просвѣщение би трѣбвало да се загрижи за туиъ единство между черковата и училището: то би трѣбвало да закрѣпи традиционната връзка между черковата и училището, между попа и учителя. Напротивъ, отъ тамо като че се дава потикъ за това раздѣление. Съ окржжни прѣдписания и съ законни установления учителътъ се освобождава отъ прѣдишната длъжностъ да пѣе въ черква.

Възможно е да се прѣдстави́тъ много и много причини и извинения за тия распореджания, па всё пакъ тия причини и извинения, споредъ нашето мнѣние, не сж въ положение да убѣдятъ никого, че съ това се принаси полза на народа, полза на самото училищно дѣло. Каквито и да бждатъ извиненията, насъ не могатъ ни убѣдѣтъ тия извинения, че учительтъ се освобождава отъ задължението да пѣе въ черква по нѣкои важни училищни и педагогически причини. Учителтъ има доста време да свърши прѣдвидѣния въ програмата материалъ, така щото, задължението да ходи и пѣе въ черква и да прѣподава на ученицитѣ черковно пѣние, нѣма да му побърка ни най-малко на занятията. Пѣнието въ училището фигурира като задължителенъ прѣдметъ та безъ никаква спѣнка можалъ би да прѣдава черковното пѣние поне практически, ако го не знае теоретически. Учителтъ ще ходи въ черква и ще пѣе само въ недѣлни и празнични дни, т. е. тогава, когато нѣма училищни занятия. Слѣдователно, тука не може ни дума да бжде, че това ще отнеме време на учительтъ. Ако ни се посочатъ такива съображения, като тия, че това би побъркало на училищния редъ, на училищната дисциплина и на училищния напѣдкъ, ний ще отговоримъ, че именно това задължение ще способствува за добрата училищна дисциплина, за училищната нравственостъ, па и за училищния успѣхъ. Но освѣнъ дисциплинитъ и успѣхътъ, има друга една страна въ тоя въпросъ, която, по нашето мнѣние, е тоже много важна и трѣбна да обърне най-сериозното внимание на опѣзи, които ръководятъ учебното дѣло и просвѣщенiето. Наший народъ, прѣди освобождението, гледаше на училището като на свое дѣло, на учението като на спасителъ и избавителъ и на учительтъ като на свой братъ и съвѣтникъ. Днесъ е съвършено другоаче. Селенинтъ, па и гражданинтъ гледа вече училището като на чуждо нѣщо, на учителя като наемникъ, а на учението като на врѣдително за него; „отъ ученитъ ще пропадне свѣтътъ“ — казва селенинтъ — и истинва, и отъ училище, и отъ учение. Наистина за това хладнокрѣвие на народа къмъ училището и учението има много и много други причини, нъ на първо мѣсто, най-славната е тая, че учительтъ вече нѣма онуй високо нравственно поведение, каквото имаше прѣди освобождението; а това пъкъ проистича, нека повѣрвами всички, отъ това, че учительтъ е освободенъ отъ надзора на селенитъ, че учительтъ не е отговоренъ за дѣ-

лата си прѣдъ селенитъ и че учительтъ станж съ ученицитѣ си чуждъ за черквата, която е сплотена и нераздѣлана съ народа.

Пишущия тия редове бѣше свидѣтель на една такава случка, която руши искорень всѣка училищна дисциплина, всѣкой училищнъ успѣхъ, всѣка училищна нравственостъ. И туй, което е много скърбно, такива случки се срѣщатъ на всѣкъдѣ, въ повечето села. Въ едно село (името на селото, на учителя и случката е извѣстна на М/вото) прѣзъ страстната недѣля, въ Великий Четвъртъкъ, въ селската черква има св. Литургия и бѣ прѣпѣлана съ народъ. Отидохъ и азъ. Священникътъ служеше безъ пѣвецъ и на цеговитѣ ектенiи и възгласи не отговаряше никой. За да се испѣеше нѣкоя нуждна стихира, священникътъ излязаше самъ изъ олтари. Великий входъ минж безъ херувимска пѣсенъ. Туй ме трогнж много неприятно и азъ поехъ по-нататашнитѣ литургийски отговори. Свърши се св. Литургия и понѣтъ ме прѣгърнж и едва ли ми не цѣлуна рѣка отъ благодарностъ. Когато узна, че съмъ даскалъ, въздъхнж и рече: „Камъ такива даскаали!“ — „Зертъ вий нѣмате учители?“ — попитахъ азъ. „Имами и двама“ — рече единъ старецъ, дѣдо Петко, по ето ги у кръчмата пижтъ.“ — Туй ме възмути и провѣрихъ казаното отъ дѣдо Петко: единъ отъ учителитѣ бѣ и кръчмаринъ и закусвахъ печено месо съ дрѣгаря си. Погледахъ ги, погледахъ, прѣкрѣстихъ се и си излѣзихъ.

Такова бѣ впечатлѣнието, което ми направихъ тия двама просвѣтители.

Прѣдстави́те си какво осѣщатъ селенитъ като виждатъ такива дѣяния на своитѣ учители и съ какво недовѣрие испращатъ тѣ дѣцата си при тѣхъ. Учителтъ, посетителтъ на всичко, що е хубаво, идеално и нравственно, прѣзира черквата, съблзняява народа и сѣе съмнѣние и невѣрие въ цеговата душа.

Азъ свършвамъ съ моабъ къмъ г-на Министра на Народното Просвѣщение да направи най-строго распореджание, щото селскитѣ учители, па и учителитѣ въ градовцитѣ, гдѣто нѣма черковенъ пѣвецъ, да ходятъ редовно въ черква и да пѣятъ въ черква. Не трѣбва да се забравя, че и днесъ черквата дава отъ своитѣ скромни приходи за да поддържа училището.

Пѣтътъ, по който се е тръгнжло, води къмъ съблзънъ и растройство, а отъ тѣхъ ще никне, не напѣдкъ, не благодѣнствие, не свобода, а отпадкъ, деморализация, бѣдность и най-сетнѣ окапване и робство. (в. „Ст. Павлинъ“).

Християнско наставление избрано отъ трукетъ на Св. Ап. Павла.

(продължение отъ 5-й брой)

Христосъ ни искупи отъ клѣтвата на законa, понеже той стана клѣтва за насъ; защото е писано: „Проклѣтъ вѣшкой, който виси на дрѣво,“ (Гал. 3, 13). Той даде себѣ си за грѣховеѣ наши, за да ни избави отъ настоящий лукавъ вѣкъ, по волята на Бога и Отца нашего. (1. 4).— Христосъ умрѣ за грѣховеѣ ни, споредъ писанията (1 Кор. 15, 3), за да освяти народътъ чрѣзъ собствената си кръвь, вьнъ отъ врата пострада. (Евр. 13, 12). Жителитѣ Иерусалимски и тѣхнитѣ началници, като непознаха него, и не разумѣхъ прочитаемитѣ вѣшка ежббота пророчески изрѣчения, испълнихъ ги, като го осѣдихъ. И безъ да намѣрятъ ни една виша за смъртъ, изискахъ отъ Пилата да го убие. И като свършихъ всичко що бѣ писано за него, свѣхъ отъ дрѣвотоиположихъ го въ гробъ (Дѣян. 13, 27—29). Богъ бѣше въ Христа и примириваше свѣтътъ съ себѣ си, като не вмѣняваше, прѣгрѣшенията на человекитѣ и вложи въ насъ словото на прѣмирението; защото този, който не е зналъ грѣхъ, Богъ за насъ го грѣшенъ направи, за да станемъ ний чрѣзъ него праведни прѣдъ Бога (2 Кор. 5, 19, 21). Той е слѣзълъ понапрѣдъ въ най-долнитѣ страни на земята (Еф. 4, 9), съблѣче началствата и властитѣ, изведе ги на позоръ явно и вѣстѣржествува надъ тѣхъ чрѣзъ него (Кол. 2, 15). И погребенъ би (1 Кор. 15, 4), но възкресна отъ мъртвитѣ и стана начатъкъ на починалитѣ (20), и възкресна въ третий день споредъ писанията (4). Ако и да би расиятъ въ немощ, живъ е обаче съ сила Божия (2 Кор. 13, 4). Христосъ възкресна отъ мъртвитѣ съ силата на Отца (Рим. 6, 4); възкресналитѣ, не умираѣ вече; смъртъта вече нѣма власть надъ тѣхъ. (9). Той въ продължение на много дни се явяваше на тѣзи, които бѣхъ възлѣзли съ него заедно отъ Галилея въ Иерусалимъ и които еж негови свидѣтели прѣдъ народътъ (Дѣян. 13, 31). Той се яви на Клора (Петра) послѣ на дванадѣсетѣтъ. Слѣдъ това се яви на повече отъ петстотинъ братия изведнажъ, отъ които и повечето еж живи, а нѣкои и починахъ. Послѣ се яви Якову, послѣ на всичкитѣ Апостоли. А най-послѣ отъ всички, яви се и на менъ, като на нѣкой извѣргъ (1 Кор. 15, 5-8). Този, който е слѣзълъ, той е и който възлѣзе по-горѣ отъ всичкитѣ небеса да испълне всичко. (Еф. 4, 10). Христосъ не слѣзе въ святилица съ рѣккъ направени, които бѣхъ прѣобразования на исти-

нскитѣ; но въ самото небе да се яви сега прѣдъ лицето Божие за насъ (Евр. 9, 24): който и ходатайствува за насъ (Рим. 8, 34). Богъ като го възкреси отъ мъртвитѣ, тури го да сѣдне отъ дѣсната си страна на небеса, по-горѣ отъ вѣшко началство и власть, и сила, и господство и отъ вѣшко име съ което се именуватъ, не само въ този свѣтъ, но и въ бѣдъщитѣ. И всичко покори подъ нозѣтъ му и постави го надъ всичко, глава на църквата, която е неговото тѣло и испълнението на тогосъ, който испълнява вѣ во вѣ (Еф. 1, 20-23), така щото на Иисусовото име да се поклони вѣшко колѣно и небеснитѣ и земнитѣ и всякой языкъ да исповѣдва, че Иисусъ Христосъ е Господъ, за слава на Бога Отца. (Филипп. 2, 10—11). За това ви увѣдомявамъ, че никой, като говори съ Духъ Божий, не казва анатема Иисусу, и никой не може да нарѣче Иисуса Господъ, освѣнъ чрѣзъ Духъ Свягаго (1 Кор. 12, 3). Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа Нашего Иисуса Христа, който е благословилъ насъ съ вѣшко духовно благословение, както е избралъ насъ въ него прѣди създание мира, като ни е прѣдопрѣдѣлилъ да бѣдемъ усинувени нѣму чрѣзъ Иисуса Христа по благоволенieto на своята воля (Еф. 1,3,4,5) проводи Богъ Духътъ на Сина си въ сърдцата наши, който вика, Авва, Отче! (Гал. 4,5). По своята си милость той ни спаси съ съ окълпанието на възражданието и съ подновението отъ Духа Свягаго, когото излия обилно на насъ чрѣзъ И. Христа, Спасителя нашего (Тит. 3, 5, 6). Нашето жителство е на небеса отъ дѣто и Спасителя очакваме Господа Иисуса Христа (Филипп. 3,20), който ще въздаде вѣшкиму споредъ дѣлата му (Рим. 2,6). Както чрѣзъ Адама всички умираѣ, така чрѣзъ Христа всички ще оживѣятъ, вѣшкой по рѣдѣтъ си: Христосъ начатъкъ, послѣ който еж Христотви въ пришествието негово. Напоконъ скончанието, когато прѣдаде царството Богу и Отцу (1 Кор. 15,22—24), да бѣде Богъ вѣ во вѣ (28). Така проповѣдаме и така сте повѣрвали (11). Ний не проповѣдаме себѣ си, но Христа Иисуса Господа (2 Кор. 4,5); ако ли е нашето благовѣстование покрито, то е покрито за тѣзи, които не вѣрватъ, които погинватъ (3,4). Ако би и сами ний, или ангелъ отъ небето да ви проповѣдва освѣнъ онова, което ви проповѣдахме да бѣде анатема. (Гал. 1, 8). Благодатъта на Господа Иисуса Христа и любовъта Божия и общението на Свягаго Духа да бѣде съ всички васъ. Аминъ. (Кор 12 13).

Р. Паломникъ

ЖИВОТЪТЪ И ДѢЛАТА

НА

Св. Кирила и Св. Методия, Словѣнски и Български просвѣтители и Апостоли.

(Продължение отъ 5-й брой).

5). Въ житиетата на Словѣнскитѣ просвѣтители за най-първитѣ дѣла на Методия е казано само, че той още отъ младостъ поради своето образование, високий си родъ и добродѣтелята си билъ на голѣма почетъ въ Солунската страна, Методий билъ свѣтки човѣкъ отъ най-напрѣдъ и слѣдъ смъртъта на баща си, когато Константинъ заминалъ за Цариградъ на по-високо учение, той ся назначилъ отъ императора за управителъ на едно словѣнско княжество, което по мнѣнието на учений български историкъ Дринова, се намирало вѣроятно въ Тесалия, която принадлежала тогава още на словѣнитѣ.

Десятъ години Методий изпълнявалъ тази гражданска длъжностъ. По послѣ, като казалъ едно вѣчно *сбогомъ* на свѣта, оттеглилъ се на планината Олимпъ, въ мѣнастирътъ, нарѣченъ *Полиаронъ* гдѣто ся покалугерилъ и наскоро дори билъ назначенъ за егуменъ, ако и противъ волята му. И тамъ го намерилъ братъ му Константинъ, който далечъ отъ столицата, далечъ отъ свѣта, билъ по щастливъ, като се отдалъ съвършено на тихъ, но пълненъ съ душевни трудове животъ.

Двамата братия, дълго врѣме отдѣлени единъ отъ другъ, се срѣщатъ пакъ: тѣ ся гледатъ, тѣ си подаватъ рѣкъ, хвърлятъ се единъ други му въ прѣгрѣдкитѣ и отъ тогава вече тѣхнитѣ души тѣй силно ся свързали и съединили братски, щото не се отдѣлили вече, освѣнъ слѣдъ смъртъта си. Но, което е най-мило и най-драго, което най-рѣдко се случва, то е, че по-старий братъ (Методий), като разумѣлъ добръ своя по-младъ братъ (Константина), като виждалъ отъ день на день по-явно всичкитѣ негови дарби, като ся чудялъ на науката му, мъдростъта му, светостъта му, — рѣшилъ се да стане неговъ ученикъ. И тѣй въ тѣзи благословени мѣнастирски стѣни нашитѣ велики просвѣтители и апостоли отъ день на день повече и повече се осъвършенствували и като си помагали единъ други, като се трудили денонощно. — приготвили се за благородното дѣло на Словѣнското просвѣщение.

6) Честитото врѣме на братското свиждане и съединение не траяло много: въ единъ животъ тѣй плодотворенъ, назначенъ за толкова многобройни и вѣлики дѣла, какъвто е

билъ животътъ на нашитѣ двама апостоли; всѣко епирание трѣбало е да бѣде кратко. Едвамъ двамата братия поживѣли нѣколко врѣме заедно, — ето че ново апостолско призвание имъ се отворило и се повикали на нови благородни трудове.

Въ 857 години дошли при царя Михаила посланници отъ хазаритѣ, които живѣли около рѣката Донъ и Азовското море, съ едно послание едничко до тогава въ историята. „Хазарский народъ, казали посланницитѣ, прѣстана да вѣрва въ своитѣ обряди и обичаи; отъ една страна Евреитѣ, а отъ друга — Мюсулманитѣ гледатъ да привлечатъ Хазаритѣ къмъ своята вѣра; но трѣбва ли да приематъ Еврейската вѣра или ислямътъ? Тѣ не знаятъ още, а особено като сж чули за една третя вѣра, *Християнската*, по вѣликолѣпна отъ всички, вѣрата на императоритѣ. За това тѣ просятъ да имъ ся испратятъ християнски учени мъже, които да ся прѣпираатъ съ Еврейскитѣ и Мюсулманскитѣ учени. — да имъ надвиятъ въ борбата и да убѣдятъ Хазаритѣ и тѣхний ханъ (князь), че християнската вѣра е истинската.

Посланието се приело. Оставало само да ся намерятъ учени мъжие, които съ своето сладкодумство, съ своитѣ познания да надвиятъ на Еврейскитѣ и пр. учени. Но кой е можалъ тогава да надмине въ това Константина философа, толкосъ повече, като има съ себѣ си единъ братъ тѣй уважаванъ и ученъ като Методия? Царьтъ и патриархътъ се съвѣтвали и избрали за това апостолско дѣло: Константина и Методия. Всичкий Цариградъ рѣкопѣскалъ за сподучливий изборъ и ги испратилъ съ сърдечна радостъ.

Двамата братия излѣзли въ Херсонъ, единъ градъ расположенъ надалечъ отъ Севастополъ въ тогавашната Таврида, днешний Кримъ. Тукъ за нѣкое врѣме Кирилъ изучилъ Хазарский языкъ: послѣ той тръгналъ на пътъ и отишелъ при ханътъ на Хазаритѣ заедно съ брата си Методия.

Ханътъ приелъ двамата апостоли съ особена почетъ и много пѣти ги канилъ на своята трапеза. Тогава се захванали прѣпириитѣ на Кирила съ рабинитѣ (Еврейскитѣ учени) и съ улемитѣ (мюсулманскитѣ учени). Тѣзи прѣпири се повторили единъ пѣтъ, два пѣти и може би и сто пѣти. И Кирилъ съ своето сладкодумство и голѣми знания сподучилъ да надвие противницитѣ. Плодъ на тази сподука било обрѣщанието въ християнство много хазарски болери, самий ханъ и не малка часть

отъ народа. Отъ благодарностъ ханътъ и болеритѣ прѣдлагали на Кирила и Методия богати дарове; но тѣ вмѣсто дарове пожелали да имъ отпустятъ християнскитѣ заробенници за да ги заведатъ въ Цариградъ.

Като се бавили въ Херсонъ Кирилъ и Методий намѣрили мощитѣ на Св. Климента, единъ отъ първитѣ папи въ Римъ (умрѣлъ 102 г. слѣдъ Христа) и на завръщанието си тѣ ги взели съ себе си. Кога стигнали въ Цариградъ двамата братия били посрѣщнати и приети отъ всичкий съборъ съ голѣма честь като същии Апостоли. На скоро слѣдъ това тѣ се оттеглили въ усамотенъ животъ и прѣкарвали врѣмето си въ полезно четение и въ молитви. Въ това врѣме при Кирила съ ходили ученитъ да ся допитватъ за всеко по-мъчно нѣщо, което срѣщатъ въ книгитѣ. Казватъ, че въ църквата Св. София се намиралъ нѣкакъвъ си потиръ съ Еврейски и Самаритански надписъ, който никой не можалъ да прочете и разумѣе. Кирилъ, щомъ му го допесели, взелъ го, разгледалъ го внимателно и изведпжжъ имъ казалъ какво значи надписътъ.

Царьтъ и патриархътъ канили Методия да приеме епископство; обаче той благодарилъ само за тази честь, която му се давала, а се оттеглилъ въ другий си мѣнастиръ Полихронъ, гдѣто приелъ по напѣршнний си егуменски чинъ. Може да се вѣрва, че братъ му Кирилъ го е придружилъ и сподѣлялъ съ него мирний и тихий животъ въ това хубаво мѣсто, гдѣто нашитѣ двама апостоли съ намирали прибѣжище, прилично на тѣхнитѣ наклоности и трудове и гдѣто слѣдъ толкози годишна раздѣла първи пѣтъ се видѣли. Въ този мѣнастиръ нашитѣ двама просвѣтителѣ съ се наслаждавали около двѣ години пѣдно спокойствие и си посъзвели силитѣ, като че съ прѣдвиждали, че ги очаква най-голѣмото дѣло, което е обезсъртно името имъ и ги е направило най-голѣми благодѣтели на Словѣнството.

(Слѣдъ)

Изъ церковната практика

русскій церковенъ вѣстникъ)

Прѣдъ видъ на прѣдлаганитѣ въ редакцията ни въпроси изъ областъта на църковната практика отъ пѣкои свещеници същата е принудена въ отговоръ на тѣхъ да дава нуждитѣ обяснения съ раскрытие въ крага на Апостолскитѣ постановления.

1). Може ли единъ свещеникъ да извърши кръщение въ своята си къща?

Съгласно 59 прав. отъ VI Всел. съборъ кръщението извънъ храмътъ е запрѣтено подъ страхъ на извержение; но по 31 прав. отъ същия съборъ е позволено само при случаи: необходими и несъмнителни и то съ разрѣшението на мѣстний епископъ може да кръсти вѣнъ отъ храма, но непрѣменно въ молитвени домове. Въ настояще врѣме е направено още по-голѣмо облъгчение, така щото свещеницитѣ можатъ да кръстятъ извънъ храма въ случай на болестъ, студъ, голѣмо растојание и др. т.

2). Кадението, което ся прави при „изрядно о просвѣтѣй“ кому ся прави, на Св. Богородица ли която ся спомѣнува въ тази молитва, или на св. Тайни?

Кадението при възгласа: „изрядно о просвѣтѣй“ ся прави въ честь на прѣдлѣжитѣ ся св. Дарове.

3). Какъ трѣбва да стои свещеника кога да възгласи за многая лѣта?

Съ св. кръстъ въ рацѣтъ и съ лицето си обрънатъ на западъ.

4). Какъ трѣбва да се полага мъртвеца въ домътъ?

Тѣй, като въ православната църква е прието, както въ църква, така и на гробницата да се турятъ мъртавитѣ съ *лицъ къмъ истокъ*, то слѣдва, че и при полаганието имъ въ домоветѣ трѣбва да ся варди това правило, или да ся туря съ лицето му къмъ икопостаса. Началото е това: на истокъ е райтъ и нашето спасение; Господъ ся именува въ пророцитѣ и Евангелиститѣ: Востокъ и Солнце правди и на истокъ затова съ обръщатъ християнитѣ при молитвитѣ си; отъ истокъ трѣбва да учакваме призованието и на страшний съдъ при свѣршванието на свѣта.

5). Кого можатъ да погребатъ въ църквата и къмъ коя властъ да ся обръщатъ интересуюцитѣ ся за разрѣшение?

Тука, както и дрѣвнитѣ церковни правила, погребението въ църквитѣ е строго запрѣтено съ исклучение само въ такива храмове, гдѣто има гробници; но по нашето мнѣние разрѣшение на такова погребение и при това при уважителни обстоятелства, може да се разрѣшава отъ Св. Синодъ.

6). Имали право старшия свещеникъ, който ся намира въ вражда съ по-младшиятъ, — а) да служи съ него литургия, безъ да му обади и да проси съгласието на младшиятъ, ако е седмичарь б) да чете Евангелие и пр. ?

Върху първото той нѣма право прѣди всичко по това, че има вражда противъ събрата си и, очевидно е, че не знае въ какво съ-

стояние трѣбва да е священника за да извърши литургия, а върху второто, че той не знае устави по когото четението на Евангелието ся полага на чредника, т. е. седмичния священникъ.

7). По въроисповѣдание и по възраст какви трѣбва да бждатъ въсприемниците (кръстниците)?

Въсприемниците, съответственно по своето високо назначение, трѣбва да бждатъ по църковнитѣ правила, *православни* и да знаятъ що годѣ, главнитѣ истини на християнската вѣра, правственността и сжщността на таинствата, а сжщо и сжщността на обѣщанието, което ще произнесе при кръщението, а на възраст да придаде и разлени на кръщелника си. Велѣдствие на това правило, въсприемниците не могатъ да бждатъ а) *малолѣтни* отъ мъжкий полъ не по младѣ отъ 15 год., а отъ женский не по млада отъ 13 год.) б.) съвършено *невѣжи* въ познание на вѣрата в.) явни грѣшници и въобще, чловѣци, които общественото мнение здѣ е расположено къмъ тѣхъ г.) *друговѣрци*. Запрѣтено е отъ монашески сагъ да бждатъ въсприемници.

8). При извършване божествената литургия и таинствата евхаристии отъ нѣколко священника какво сж обязани да пазятъ?

Ако въ една литургия служатъ нѣколко священника заедно, то думитѣ: „Примитѣ ядите“ . . . — „Пийте отъ нея вси“ . . . „Твой отъ Твоихъ.“ . . . — „И сотвори убо хлѣбъ сей“ . . . „а еже въ чаше сей“ . . . „приложивъ духомъ твоимъ Святимъ“, — всичкитѣ служащи священници сж длѣжни да ги произнесатъ въ едно и сжщо врѣме.

9). Священникъ, който е станжалъ нетърпимъ на своето началство по своето неисправно повѣдение, когато умрѣ, трѣбва ли да ся упѣва по изложеното въ трѣбника свящ. опѣвание?

Ако нѣкой священникъ е подъ слѣдствие по такива дѣла, за които е достоенъ за извѣржение отъ священо сагъ, безъ да се поправи продължава да пиянствува и пр. и слѣдъ малко въ това си състояние умрѣ, то, такъвъ, който на животъ не е билъ достоенъ да бжде священникъ, не може да ся упѣ по изложеното въ трѣбника Священническо упѣвание, а ще се упѣ просто по мирското упѣвание.

10). Може ли единъ священникъ да извърши божественна литургия, ако не е приготвенъ?

Въ случай на нѣкой непрѣдвидени обстоятелства, които могатъ да въсприпятетвуватъ на изпълнението на цѣлото положено правило,

священника, безъ веѣкакво недоумѣние може да извърши Литургия; но причастиия канонъ и причастиитѣ молитви непрѣменно трѣбва да прочете, макаръ, че отъ това може да закѣснѣ Литургията.

За кръстното знамение

(продължение)

Православнитѣ християни за да направитѣ кръстно знамение събиратъ наедно тритѣ прѣста на правата (дѣсната) ржка: палеца, показатели и срѣдний; остапѣлитѣ два — прѣсрѣдний (прѣтеенний) и кутлека пригвѣватъ и прилагатъ ги къмъ дланѣта. Такова събиране на прѣститѣ има символическо значение и изражаватъ призната истина отъ вѣрата ни. Тритѣ прѣста, събрани наедно, означаватъ, че Богъ е едно сжщество въ три лица: Богъ Отець, — Синъ и — Святый Духъ и както лицата на Св. Троица сж равни помежду си по своето Божество или по своята Божественна природа. — както нѣма помежду имъ ни старѣ, ни младѣ: тѣй и тритѣ прѣста указватъ лицата на Троициия Богъ, които трѣбва да сж събрани така, щото краищата имъ да сж въ една точка и нито единъ отъ тѣхъ да не е издаденъ напредъ или назадъ; другитѣ два прѣста пригвѣнати къмъ дланѣта, изражаватъ и тѣ сжщо една истина отъ вѣрата ни т. е., че второто лице на Св. Троица — Господъ Нашъ И. Христосъ е заедно съвършенъ Богъ и съвършенъ чловѣкъ, че въ Него има двѣ естества, или двѣ природи — Божественна и чловѣческа, съединени помежду си неслитно, неизмѣнно, нераздѣлно и неразлжчно. Събрани прѣститѣ по горѣказанный начинъ, православнитѣ християни, турятъ първо на челото, оттамъ по права посока принасятъ на гърдитѣ, сѣтне на дѣсното рамо и най-послѣ на права линия на лѣвото рамо свѣршватъ. Такова движение на ржката, християнитѣ правятъ на себе си образа на кръста, което движение могатъ да нарѣчатъ кръстно знамение т. е. знакъ или образъ на кръста. Така именно т. е. по този начинъ и веѣки трѣбва да ся кръсти. А между това какво забѣлѣжвами у нѣкои? Тѣй ли ся кръстятъ християнитѣ, както ся слѣдва и както казахме по горѣ? Не! Кръстятъ ся различно, — кръстятъ ся по разни начини, по веѣ не така, както ся слѣдва. Единъ ся кръсти така, други — иначе, трети съ една рѣчь почти у веѣкиго кръстението е станжало привичка (обичай) и нарѣдко ще ся намерятъ

такива, които да се кръстятъ тъй, както трѣбва. Първата половина на кръстното знаменіе повечето извършватъ правилно, като слага рѣжката си на челото и оттамъ на гърдитѣ; относително до втората половина на кръстението т. е. принасянието рѣжката отъ гърдитѣ на дѣсното — послѣ на лѣвото рамена ся извършва неправилно отъ не-добри вкоренени привички; вслѣдствие на отсъствие на прилично благоговѣние и внимание. Нѣкои вмѣсто да турятъ рѣжката си на дѣсното рамо едвамъ още не я допрѣлъ и вмѣсто да я принесе на лѣвото рамо, турга я пакъ на гърдитѣ. Другъ гледашъ, вдига рѣжката си на гърдитѣ и оттамъ на дѣсното рамо; нѣкои, като гледа отъ страна, мисли, че той непременно ся кръсти правилно, но пакъ не е! Още не донесълъ рѣжката си до дѣсното рамо, вдига я на горѣ или я туря подъ мишницата си. Трети пакъ гледашъ избралъ за кръстението си двѣ мѣста: гърдитѣ и челото и само движи рѣжката си потѣзи точки и той ся мисли, че ся кръсти може би не тъй, *якоже протий чловѣци* (Лук. 18, 11).

(Слѣдва).

Нѣщо за священническитѣ събрания.

(Продължение).

Программата на занятията, съставена отъ ръководителитѣ по възбуденитѣ въпроси, трѣбва да ся распрати на священниците у врѣме, за да могатъ да прѣмислятъ върху тѣхъ та да ся приготвятъ за събора; защото, ако да чухахъ за пръвъ пѣтъ на събора такива въпроси, за които по-напрѣжъ нѣмали врѣме да прѣмислятъ, священниците щѣтъ говорятъ и непрѣмисленно, а като желаятъ да подкрѣпятъ това, щото, вѣднѣжъ исказали, тий много врѣме щѣтъ изгубятъ въ празни прѣспирни.

Много ще помага на работата на священническитѣ събрания печатанието на протоколитѣ. Върху тѣхъ могли бихъ да земѣтъ участие въ обещданието на работитѣ по събранията и нѣкои, които разбиратъ отъ тия нѣща, та да могатъ имъ помогна съ свои съвѣти.

За да ся привлѣкътъ священниците на работа, може да се печататъ тия всички, или само ония заключения, които въ врѣме на събора сѣ заслужили особно голѣмо съчувствие отъ страни на другаритѣ имъ или отъ прѣдседателя на събора.

При устройството на сборовѣтъ не по малко практическо значение има още и редѣтъ, по който ще ся работи. Много пѣти, ако ся не държи редъ въ прѣннията, излиза и малко облага отъ работата.

Най-много е до умѣнието на прѣдседателя да води правилно прѣннията, той, ако умѣе ще може да даде редъ на всѣкой участникъ на събора да си искаже щото мисли възъ заденъ прѣдмѣтъ, и не ще допуца ни личности, ни безконечни повторения, ни едно и сѣщото, прѣди да ся пристѣпи до рѣшението на нѣкой въпросъ, прѣдседателтъ трѣбва да го формира, каквото и самото му изрѣчение да може да бѣде обмислено.

А защото събранията трѣбва да ся устрояватъ съ цѣль да ся изясни истинското положение на священническото дѣло и да ся обещдятъ повдигнатитѣ въпроси, то гласоподаванието най-добрѣ е да бѣде тайно съ бюлетини, за да може всѣкой безъ да ся свѣни да си искаже що мисли. Заключенията на сборовѣтъ да ся пращатъ на Св. Синодъ и въ Министерството на Исповѣданията да ся земѣтъ въ внимание.

Заключенията на единъ съборъ могатъ да ся отмѣнятъ съ заключенията на слѣдующий съборъ.

Работата на събора трѣбва да досягатъ всички страни на священническый и Христианскый животъ т. е. и религиозната и нравственната имъ страни и отношенията на църквата къмъ христианинѣ и къмъ живота на священниците и тѣхното материално положение.

За улеснение на священниците ние тука ще имъ посочимъ за образецъ нѣколко прѣдмѣти, които всякога могатъ да ся турятъ на разглеждане и справяние въ священническитѣ събрания.

Расправи върху религиозно-нравственното уплѣтвание на христианинѣ. — Частни мѣчнотии отъ това уплѣтвание. — Церковна проповѣдь. — Закона Божий въ селскитѣ и градски училища. — Церковни библиотеки. — Мѣрки и срѣдства за да ся устроятъ цер. библиотеки, или да ся подобрятъ и умножатъ. — Нравоучението. — За чувството на дълга и приличията. Църквата какъ може да запази христианина и неговото задлъжение въ това отношение. За съврѣмения священникъ, задачата на священника спрямо църквата и христианина. — Священнически братства и пр.

ПОУЧЕНИЕ

За празникътъ на Св. Първоверховни Апостоли Петра и Павла.

Благочестиви Христиане! У насъ у всички е останялъ обичай, щото въ именнитъ дни да ся молимъ прѣдпочтително на този святия на когото сме кръстени: ако сме кръстени въ името на Апостола Петра — нему ся молимъ; въ името на Св. Никола — тоже нему ся молимъ. Защо е този обичай? Ето защо, че този святия, на когото носимъ името е нашъ частенъ покровитель, нашъ особенъ молитствувател, който е призванъ отъ Бога да ся моли за насъ. Както виждаме нашитъ бащи и кръстници ни турятъ име на нѣкой извѣстенъ Святия за да би той да ся моли особено за насъ, да ни бжде Ангелъ Пазитель прѣзъ живота ни за което и ний го наричаме нашъ Ангелъ и именний му день наричаме день на нашия Ангелъ.

Има още, ако не у всички, то у мнозина другъ обичай — обичай такъвъ, щото въ денътъ на свойтъ си святия нѣкой ходятъ прѣдпочтително въ тази църква въ която имъ е нарѣчено името; коя е причината? Именно по това, че святийтъ на този храмъ, на когото е нарѣченъ на неговото име е за тѣхъ частна подпорка и ходатай прѣдъ Бога; той ся моли на Бога за тѣзи, които дохождатъ въ неговий храмъ, защото тѣ нему ся молятъ и при него прибѣгватъ. Дѣйствително, святията на този храмъ, на когото е нарѣченъ на неговото име — като въ своя къща ся навърта, незаблѣжно дохожда въ него и съ Божия сила и добрина дѣйствува въ него.

Когато наближи празника на нѣкой святия, нѣкой направо си казватъ: азъ ще иджъ при Петра и Павла, при Св. Никола, при Св. Георгия. Къдѣ сж тѣ? Въ тѣзи храмове, които носятъ тѣхното име.

И така, братия, молете ся въ именнитъ дни — молете ся на този святия, на когото носите името, защото той е вече вашъ отдѣленъ покровитель и молитствувател; въ празничнитъ дни ходете въ тѣзи храмове на чисто име сж нарѣчени, защото тѣ тамъ по-скоро ще ви чуятъ и ще ви помогнатъ.

Слушатели христиане! Днесъ е денътъ на първоверховнитъ Апостоли Петра и Павла и празника на храма въ когото днесъ стоите; — слѣдователно, тѣ сега невидимо стоятъ тукъ, като въ своя къща и за всички ни сж молятъ. Вие имъ ся молите и имъ искате помощъ, вѣрвайте прочее и надѣвайте ся: молитвитъ ви

сж чуени, тѣ ще ви помогнатъ въ това, за което ги молите. Аминъ.

Пр. Путьгинъ

Благодать отъ добра вѣра.

Който дава, у него ся умножава.

Когато Св. Тихонъ, епископъ аматунский билъ още дѣте и живѣялъ при родителитъ си, еднажъ баща му го оставилъ да продава хлѣбъ, (това е било занаята на баща му, отъ който е прѣпитавалъ семейството си). Дѣтето Тихонъ, вмѣсто да продава, той раздалъ всичкий хлѣбъ на сиромаситъ безъ пари. Когато узналъ за всичко това баща му, почналъ да тжжи, да ся ядосва и да го мъри. Богодуховенното дѣте му казало: „напусто скърбишь, татко; азъ дадохъ хлѣба на Бога въ заемъ, като вѣрвамъ, че писаното въ Неговитъ Св. книги е не лжжливо: „даия Богу, сторицею прииметь,“ и ако ти не вѣрвашъ въ думитъ ми, то ела съ менъ да идемъ въ хамбаря и тамъ ще видишь, че Богъ е изпълнилъ задлъжение-то си на взаимодаденото. Когато отворили вратата на хамбаря, то дѣйствително намѣрили, че билъ пълень съ чиста пшеница. Баща му, който билъ въ ужасъ, падналъ на колѣнѣ и благодарилъ на Бога и отъ това врѣме той вече не забранявалъ на сина си да не дава на бѣднитъ хлѣбъ. — Юний 16.

Историята на празникитъ

(Продължение).

Ний обикновенно когато държимъ, че тоя или оня день е въ нѣщо по-важенъ за насъ, искаваме го нѣколко дни по-напрѣдъ, както и послѣ, ще спомѣнуваме за него и ще му ся сѣщаме. Така, нашата църква, като спомѣнува благоговѣйно високитъ събития, които сж дали основание на великитъ празници, по-срѣща прѣди нѣколко дена тии празници, казва за тѣхъ въ богослужението си. дочаква ги радостно, а като прѣминатъ, не се раздѣля вѣднага съ тѣхъ: но послѣ въ течението на нѣколко дни ги испровожда и спомѣнува за тѣхъ. Предпразденствата и попразденствата църквата ги е приела сходна на старозавѣтната, която по Божията заповѣдъ е готвила да дочака своитъ празници и да ги заключава и изъ подражанието на Исуса Христа, защото ученицитъ му сж приготвили пасха, а послѣ тайната вечеря *воспѣвши изидоша въ гору елеонску.* (Мат. 26; 19 — 30).

Самата Св. църква тържественно и свѣтло като проповѣдва великитъ празници вика

и всичкитѣ си вѣрни дѣца да участвуватъ въ нейнитѣ тържествувания, да не присѣствуватъ нащеставно и да дохождатъ на богослужението и въобще да прѣкарватъ священнитѣ дни достойно придружени съ благодородни повѣдения (дѣла). Въ праздничнитѣ дни, трѣбва да починемъ отъ всекогашнитѣ си работи и занимания, да би безъ всеко прѣпятствие възвисяли умътъ и сърдцето си къмъ Бога и да се стараемъ да ся освятимъ. Слѣдъ служба, останалото врѣме да посвѣтвяваме въ молитва, богомолия, и прочитание св. Писание, да водимъ богородни разговори и да правимъ работи на милосърдие. Св. църква, като желае да се сърадваме съ нея, то ти благослава трапезата ни, на която одобрява да изнесемъ и по-добра храна и спиехождава до тамъ, щото тя желае да ни види въ праздничнитѣ дни съ по-хубави дрѣхи.

(Слѣдва)

Частния животъ на священника

„Священнике! бжди на вѣрнитѣ образъ въ слово, въ поведение, въ любовь, въ дуаъ, въ вѣра, въ чистота“ (1 Тим. 4, 12).

Властта и силата съ която ся възвисява священникътъ надъ вѣрнитѣ, не е господарствена, по любовна власть и сила. Не ся опрѣдѣлени и поставени священниците да бждатъ заповѣдателни господари, които немислятъ за друго, освѣнъ да заповѣдватъ и наказватъ; но священникътъ е поставенъ отъ църквата като глава на народа, за да му бжде пжтеводителъ, да го прѣдводи и да му показва правия пжть къмъ благополучието му: „не обладавайте нислѣдието Божие, но бивайте примеръ на стадото!“ (1 Петр. 5, 3).

А когато е священникътъ глава и предводителъ на народа, то той е длжженъ да отговори на това красно название: „ди бжде това и предводителъ на народа.“ не съ това, ако води народа по мрачния пжть и да го съблича, но по правия т. е. самъ съ примѣрътъ си да го покаже на вѣрнитѣ по кой пжть да тръгнатъ. Спасителътъ Нашъ Исусъ Христосъ не е дошелъ на земята за да покаже, че той е силенъ и благъ, но Той дойде съ това намѣрение, да ни даде съ животътъ си примѣръ отъ трудолюбие, работа, любовь, съгласие, служение и търпение: „Примѣръ дидохъ вамъ, казва самъ Господъ, и постави священниците вмѣсто себѣ си, за да бждатъ и тѣ образъ (примѣръ) на другитѣ, „ди правите и вие както азъ направихъ вамъ.“ (Иоан. 13, 15).

И наистина, първата и главна обязанность на всекой священникъ е да бжде примѣръ на вѣрнитѣ. Безъ това, напраздно отива всичката му работа, защото не принася никаква полза; но напротивъ дава на вѣрнитѣ поводъ за гонение и съблазнение.

Воистина, силата и дѣйствието на тайнитѣ не зависи отъ добродѣтелитѣ на священникътъ, като служителъ на Божий алтарь; но понеже всичкитѣ ония велики добродѣтели, които Богъ показва къмъ църквата, не би имало добро основание, то священническата نابожность, богобоязливость, поучения и примѣрното му добро повѣдение, прѣуготовляватъ вѣрнитѣ за да могатъ да приематъ всичкитѣ църковни добродѣтели и Божий милости и да ся вкоренятъ въ сърдцата имъ за да принесатъ плодъ. Онъ священникътъ, който не поучава вѣрнитѣ съ примѣрътъ си, той отхвърля отъ себѣ си всичката милость Божия! Той учи, но неговото учение не принася никаква полза; защото: *ничтоже ползуетъ слышаніе закона, още не воспослѣдуетъ дѣло* (—казва св. Иоанъ Златоустъ въ бес. VI на посланието къмъ Римлянитѣ) такъвъ пастиръ наистина сѣе, но не жьнѣ! Такъвъ учитель застава, но не вижда никакви растения; полето, което е повѣрено на грижата му, е изложено винаги на проклятие, и затова не принася никакъвъ плодъ.

Тежко и горко на оня священникъ, който нѣма воля да поучава; нето да ся моли, а непрѣтано ся оплаква отъ званието си и е съ разсѣяни мисли. Такъвъ священникъ, колкото повече излиза прѣдъ народа, той съ това става по-безполезенъ народу. Такъвъ священникъ, колкото повѣче живѣе, толковъ повѣче онятождава важността на Христианската вѣра защото той съ разсѣянитѣ си мисли, не му остава врѣме, за да помогне на себѣ си и на народа си. Какво виждатъ вѣрнитѣ, когато видятъ такъвъ священникъ? Наистина не виждатъ нищо, което би ги водило къмъ Бога; нищо, което би имъ напомнило за длжноститѣ, което би ги запазило отъ свѣтовни заблуждения и страстни предрасждения. Съ една рѣчь; присѣтствие то на такъвъ безчестенъ священникъ не принася никаква полза, но напротивъ врѣда.

По това лесно може да ся разсѣди, каква важность има священническій примѣръ, а особено, когато присѣтствува въ църквата Христова. На добрия священникъ, само животътъ му е достатъчно поучение за неговото стадо. Неговия примѣръ ежедневно ще спасява по една грѣшна душа отъ заблуждение. Неговия

животъ ще подкрѣпя слабитѣ души за да не пропаднатъ, а смиреннитѣ ще утѣши, когато сж печални и наскърбени, а най-послѣ и ония души, които сж прѣдадени на злото, ще ги приклони да почитатъ добродѣтелята, а да презиратъ лошевинитѣ.

Примѣритѣ на развратения и безсрамния священникъ, освѣнѣ гдѣто не принасятъ никаква полза, но още принасятъ голѣма врѣда на вѣрнитѣ и много пжти ги опростаяватъ. Такъвъ сиященникъ не помага на стадото си, но го заблуждава и убива. Вѣрнитѣ ся надѣватъ, че въ священника ща намерятъ *правда, вѣрность, честь, съгласие, любовь, утливостъ* и други добродѣтели; но напротивъ, като виждатъ, че священникътъ е най-безчестенъ, въ такъвъ случай може ли да повѣрва човѣкъ, че повѣренното му стадо нѣма да послѣдва по примѣртъ на священникътъ си? — За това нѣма да егрѣшимъ, ако исповѣдаме, че на всеко зло причината сж пастиритѣ за дѣто пада благодѣтието и правственостъта си губи.

Отъ много страсти ся чуватъ оплаквания, че слабо ся гасдало на въепитанието и на достоинството на ония лица, които се приематъ за священническиятъ санъ, но до колкото разбрахме всичкото ся вършало за любовта на парата. Да, това е една истина, и ние признаваме, но пакъ не е виноватъ народа, защото знаемъ, че имами още да доживѣватъ нѣкои исклапени отъ фанариотскитѣ ржцѣ. Днесъ обаче трѣбва да ся взематъ частъ по-скоро строги мѣрки, щото за въ бждѣще да ся не повтарятъ такива произволи отъ висшитѣ и церковни сановници и да ся не приематъ въ священнически чинъ кое какви безнравственни лица, които съ повѣдението си папаятъ голѣмо унижение и срамъ на църквата. Върху това трѣбва строго да се пази, ако искаме да ся задържи истинското почитание къмъ вѣрата отъ народа, иначе всичко ще ся обрне въ развратъ. Общинитѣ много грѣшатъ, когато отъ интересъ или отъ милостъ ся избиратъ лица за священници безъ да гледатъ на неговото достоинство. Хвала и честь на поч. Св. Синодъ, който съ изработваннето на Екзарх. уставъ тури граница на разни произволи и опрѣдѣли какви лица трѣбва да ся приематъ за священници.

Извѣстия и забѣлѣжки.

Въ Лондонскій „News Review“ има приведена любопитна статистика относително разводитѣ въ европейскитѣ господарства. Въ Англия

единъ разводъ ся пада на 577 венчила, въ Россия — на 450, въ Шотландия — на 331, въ Австрия — на 184, въ Белгия — на 169, въ Венгрия — на 145, въ Швеция — на 134, въ Холандия — на 132, въ Франция — на 62, въ Дания — на 36, въ Италия — на 421. Отъ всички европейски държави най-много разводитѣ сж въ Берлинъ. Тамъ всекой разводъ се пада на 17 венчила. Въ Вѣна развода ся пада на 43 брака, въ Парижъ на 13.

Позитивенъ календаръ. — Въ Бразилия наскоро е въведенъ новъ календаръ, тѣй нарѣченъ — позитивенъ календаръ. По този календаръ недѣлнитѣ дни носятъ слѣдующитѣ названия: недѣлята е нарѣченъ день на човѣка, понедѣльникътъ — день на мъжа, вторника — день на бащата, срдата — день на сина, четвъртака — день на братията, петъка — день на къщата, сжбботата — день на майката. Мѣецитѣ сж прѣименувани подъ такъвъ видъ: януаръ — Мойсей, февруарий — Хомеръ, мартъ — Аристотель, априлий — Архиметь, май — Цезарь, юний — Павелъ, юлий — Карлъ Великий, августъ — Данте, септемврий — Готенбергъ, октомврий — Шекспиръ, ноемврий — Кортецъ, декемврий — Фридрихъ великий.

Негово Високо-Прѣосвященство Митрополитъ Натанаилъ Пловдивскій ще праздува 50-годишния юбилей отъ влизанието си въ священнически чинъ на 20 Ноемврий 1898 година. Той е билъ подстриганъ за дяконъ въ Киевъ отъ Митрополита Филарета на 20-ий Ноемврий 1848 год.

Франция. — Въ денътъ на 300 годишния празникъ отъ първий кръстоносенъ походъ, краспорѣчивий въ Франция доминиканецъ патеръ Монсабръ е държалъ рѣчь, въ която е обявилъ, че Франция трѣбва да прѣдприеме новъ кръстоносенъ походъ и то противъ безбожницитѣ, експлоататоритѣ, франкмасонитѣ, които притѣняватъ Франция и съ громъкъ гласъ се обѣржалъ къмъ двамата присѣтветвующи тамъ кардинали и четиредѣсятъ епископи:

„Вие, вие сте длѣжни да подадете примеръ, вие, — войници на религията — вие сте длѣжни да промѣните коронитѣ си на шлемове и вмѣсто патерици вземете въ ржцѣтъ си мечове! Вие сте длѣжни да намѣрите въ себѣ си старата ненавистъ противъ враговетѣ Христови. Вамъ ще ви заобиколятъ всичкитѣ служители на църквата и всичкитѣ християни. Вдигнете знамето на кръстътъ! Напрѣдъ! Поведете ни!

Да бжде волята Господня!“

Народътъ, който билъ прѣпълнилъ обширния Клермонски Съборъ посрѣщналъ съ дълги рѣкопѣвскания оратора и изъ хилядитѣ гърла нескончаемо се повтарялъ кликътъ на прѣжнитѣ кръстоносци: „Така иска Богъ.“ Кардиналитѣ и епископитѣ били изненадани отъ тази рѣчь на Монсабра подъ страхътъ да не възникнатъ нѣкои неприятности между правителството и духовенството

в „Ст. Планина.“

Б. Р. У насъ въ България противъ новитѣ атеисти е открилъ кръстоносецъ походъ единкия талантливъ Епискъпъ Методи Великий Упр. Ст. Загор. Епархия, който съ своитѣ си периодическы слова е доста обърналъ вниманието на много социалистически вѣстници и списания, които ся надспрѣварватъ съ какви хули и епитети да Му прѣдписватъ, както и на бѣдното духовенство. Желателно е поч. правителство задружно съ Св. Синодъ да взематъ у врѣме мѣрки противъ тѣзи атеисти, иначе опасни сж слѣдствията както на отечеството, така и за църквата.

Желающитѣ да получаватъ нашето списание, а тѣй сжщо и тѣзи, които го получаватъ, въ случай промѣняване мѣстожителствата си, покорно ги молимъ да явяватъ адреситѣ си прочетливо и точно, като означатъ мѣстожителството, име и фамилията; при това ся умоляватъ да благоволятъ и прилагатъ и прѣжнитѣ си адреси, за да не ставатъ въ администрацията ни нѣкакви недоразумѣния и рѣшки—при испращанieto на списанието.

Отваря се подписка за 2-то шестомѣсечие отъ 1-ий Юлий 1895 год. на

„ЦЕРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ“

научно религиозно-нравствено списание, необходимо за всѣки священникъ и християнинъ.

„Церковенъ Вѣстникъ“ има слѣдующитѣ отдѣли:

Христовата църква въ минало и настояще врѣме. — Очерки и раскази изъ Библията съ раскрытие на Божеоткровенното учение за вѣрата и нравственността въ съотвѣствие на съврѣмения животъ. Християнско богослужение, неговата история и значение. Християнска мисль. Вѣроучение и правоучение. Благодать отъ добра вѣра. Духовнонравствено изложение изъ естественнитѣ науки. Статии отъ Св. Отци и Церковни учители. Законъ Божий въ мирскъ и тѣучебнизаведения. Историята на Християнскитѣ празници. Описания, най-вече на

Редакторъ: Священникъ *Мина Г. Минковъ*

почитанитѣ отъ Православната Църква икони, а тѣй сжщо и жизнеописанието на по-главнитѣ Богоугодници съ нравствени наставления въ отношение на съврѣмения животъ на християнина. Врѣменни очерки, раскази, характеристика изъ областъта на религията и нравственността. Духовенството въ отношение къмъ обществото и простий народъ. Поучения и бесѣди на текущитѣ недѣли, празнични дни и въ разни случаи. Изяснения на Св. Писание. Християнска нравственностъ, съ изобличение на съврѣмения пороци. Церковни трѣби и нѣкои извънрѣдни случаи при Богослужението и таинства. Разяснение въпроси изъ областъта на църковната практика. Свѣдения и тѣхната дѣятелностъ, прѣимущественно въ тѣзи мѣста и страни, гдѣто тѣхната миссия е въ съприкосновение и борба съ православието. Извѣстия, забѣлѣжки, въпроси, отговори и обяснения.

Списанието ще изляза единъ пѣтъ на мѣсеца обикновенно въ 16 страници. — Цѣната му за година 4 лева, за въ странство 5 лева (на ученици и войници 3 лева) винаги прѣдплатени. На Г. Г-да настоятелитѣ — обикновенната остѣпка. Всичко що се отнаси до списанието се отправя направо до администрацията му въ гр. Пловдивъ. Абониранieto става и при вѣвка Г.-Пощ. станция въ княжеството.

Абонамента се исплаща въ бонове или пощенски записи. Отъ селата се приематъ и пощенски или гербови марки, но ако при вѣвкой левъ се прибави по 5 ст.

За не получаванieto на нѣкай брой да се извѣстява до излизанieto на слѣдующий, по-късно отъ тоя срокъ не се приематъ.

Редакторъ: Священникъ **Мина Г. Минковъ**

СЪДЪРЖАНИЕ:

Отъ редакцията.—Къмъ моитѣ во христѣ братия священници. — Християнската църква въ първитѣ вѣкове. — Най-новитѣ пессимистически теории и тѣхната несъстоятелностъ (продължение). — Общи свѣдения за библията. — Черквата и училището. — Християнско наставление. — Живота и дѣлата на св. Кирила и Методия (продължение). — Изъ църковната практика. — За кръстното знамение (продължение). — Нѣщо за священническитѣ събрания. — Поучение. — Благодать отъ добра вѣра. — Историята на празницитѣ (продължение). — Частния животъ на священника. — Извѣстия и забѣлѣжки. — Обявление.

Издание и печатъ: Печатница „СТАРА ПЛАНИНА“